

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z wniosku C. [...] sp. z o.o. w K., M. N. i A. N. T. przy uczestnictwie M. K., H. S., T. F., S. P., E. P., M. K., K. F. i M. Z.

o zniesienie współwłasności,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 kwietnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki M. K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 22 maja 2015 r., sygn. akt II Ca [...],

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy w K. dokonał zniesienia współwłasności zabudowanej nieruchomości poprzez wyodrębnienie czternastu lokali mieszkalnych i jednego niemieszkalnego wraz z pomieszczeniami przynależnymi i przyznanie określonych lokali poszczególnym współwłaścicielom, zgodnie z ich wnioskami i zawartym porozumieniem oraz zasądził stosowne dopłaty, jak również dokonał rozliczenia nakładów i zasądził wynagrodzenie za korzystanie z poszczególnych lokali. Sposób zniesienia współwłasności oraz sposób podziału lokali został uzgodniony przez współwłaścicieli a spór dotyczył jedynie lokalu nr 12 o wartości 137 323 zł oraz poniesionych na ten lokal nakładów i wynagrodzenia za korzystanie z niego. Rozstrzygając ten spór Sąd Rejonowy przyznał lokal nr 12 wraz z przynależnym pomieszczeniem wnioskodawcy C. [...] spółce z.o.o. i nakazał uczestniczące M. K. wydanie tego lokalu, natomiast uczestniczące

tej przyznał zajmowany także przez nią drugi lokal nr [...] wraz z przynależnym pomieszczeniem. Zasądził stosowne dopłaty, a orzekając o nakładach i wynagrodzeniu za korzystanie z lokalu zasądził od M. K. na rzecz spółki C. kwoty 3 244,47 zł. i 33 278,51 zł.

W wyniku apelacji uczestniczki M. K. Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 22 maja 2015r. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądzoną z tytułu nakładów kwotę 3 244,47 zł obniżył do kwoty 3 163,22 zł a zasądzoną tytułem wynagrodzenia za korzystanie z lokalu kwotę 33 278,51 zł obniżył do kwoty 13 255,98 zł., oddalając apelację w pozostałym zakresie. Dokonał również sprostowania niektórych punktów postanowienia Sądu Rejonowego i orzekł o kosztach postępowania.

Od powyższego postanowienia skargę kasacyjną wniosła uczestniczka M. K. stwierdzając, że zaskarża je w całości i wskazując jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 154 325 zł. Skargę kasacyjną oparła na obu podstawach i w ramach podstawy procesowej zarzuciła naruszenie art. 214 oraz art. 148 § 1 w zw. z art. 379 pkt 5 k.p.c. przez nie odroczenie rozprawy apelacyjnej i rozpoznanie sprawy mimo nieobecności pełnomocnika uczestniczki, który cztery dni przed rozprawą wypowiedział pełnomocnictwo i nie stawiał się na rozprawie apelacyjnej.

W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej zarzuciła naruszenie art. 206 w zw. z art. 224 § 2 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że wnioskodawcy, od momentu doręczenia uczestniczce odpisu wniosku o zniesienie współwłasności, przysługuje wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości przez uczestniczkę oraz naruszenie art. 207 w zw. z art. 199 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że wnioskodawcom należy się od uczestniczki zwrot nakładów poczynionych bez zgody pozostałych współwłaścicieli.

Wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia, zniesienie postępowania w nieważnej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej uczestniczka wyjaśniając kwestię dopuszczalności skargi na podstawie art. 519¹ § 4 k.p.c. wskazała, że wartość

przedmiotu zaskarżenia ustaliła jako sumę wartości spornego lokalu nr 12 (kwota 137 905 zł) oraz wartości zmienionych przez Sąd Okręgowy kwot zasądzonych od niej na rzecz wnioskodawcy tj. kwoty 3 163,22 zł. i kwoty 13 255,98 zł.- łącznie 154 324,20 zł, co stanowi wartość jej konkretnego interesu, którego dotyczy skarga kasacyjna.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c., w sprawie o zniesienie współwłasności skarga kasacyjna nie przysługuje, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, sprawy działowe skupiają wiele elementów majątkowych, a interesy uczestników wzajemnie się przenikają i są w stosunkach między nimi zróżnicowane. Z tego względu przyjmuje się, co trafnie zauważyła też skarżąca, że wartością przedmiotu zaskarżenia w tych sprawach jest wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) skarżącego, a nie wartość całego przedmiotu działu ani nawet wartość udziału skarżącego w dzielonym majątku. Tak więc np. w wypadku kwestionowania w skardze kasacyjnej tylko wysokości zasądzonych spłat, dopłat czy nakładów, wartością przedmiotu zaskarżenia jest kwota stanowiąca różnicę między dochodzoną dopłatą a zasądzoną przez sąd lub kwota zasądzona z tego tytułu. Wartością przedmiotu zaskarżenia będzie też wartość jakiegoś składnika majątkowego przyznanego (lub nieprzyznanego) na własność skarżącego, kwestionującego w skardze kasacyjnej orzeczenie w tym zakresie albo wartość pożytków, nakładów itd. Tylko wyjątkowo, w wypadku kwestionowania samej zasady działu, wartością przedmiotu zaskarżenia może być wartość przedmiotu działu (porównaj między innymi postanowienia z dnia 6 listopada 2002r. III CZ 98/02, OSNC 2004/1/11, z dnia 21 stycznia 2003 r. III CZ 153/02, OSNC 2004/4/60, z dnia 4 czerwca 2003 r. I CZ 53/03, IC 2004/5/55, z dnia 30 maja 2007 r. IV CSK 120/07, IC 2008/12/52 i z dnia 26 lipca 2007 r. V CZ 66/07, IC 2008/12/53).

W rozpoznawanej skardze po pierwsze wskazano, że obejmuje ona całe postanowienie Sądu drugiej instancji, choć uczestniczka nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu tego postanowienia w części, w której Sąd Okręgowy uwzględnił jej

apelację ani w części, w której sprostował niektóre punkty postanowienia Sądu Rejonowego, a zatem w tym zakresie skarga kasacyjna jest niedopuszczalna z powodu braku gravamen (porównaj uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego- zasadę prawną z dnia 15 maja 2014r. III CZP 88/13, OSNC 2014/11/108).

Przede wszystkim jednak bezpodstawnie zaliczono do wskazanej wartości przedmiotu zaskarżenia wartość lokalu nr 12, przyznanego wnioskodawcy, choć uczestniczka nie zaskarżyła postanowienia Sądu drugiej instancji w części oddalającej jej apelację w tym zakresie. Wprawdzie wskazała, że zaskarża postanowienie Sądu drugiej instancji w całości, jednak podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie odnoszą się wyłącznie do zasądzonych od niej na rzecz wnioskodawcy przez Sąd drugiej instancji- po korekcie w tym zakresie wyroku Sądu Rejonowego w wyniku apelacji uczestniczki - należności z tytułu nakładów w kwocie 3 163,22 zł. oraz wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości w kwocie 13 255,98 zł. W skardze kasacyjnej brak jakiegokolwiek odniesienia do kwestii przyznania lokalu nr 12 wnioskodawcy zamiast uczestniczce postępowania jak również jakichkolwiek zarzutów w tym przedmiocie, a zatem to rozstrzygnięcie nie jest objęte skargą kasacyjną. Wartość powyższego lokalu nie może być zatem wliczona do wartości przedmiotu zaskarżenia, którą stanowi jedynie suma kwestionowanych przez uczestniczkę w skardze kasacyjnej należności zasądzonych od niej z tytułu nakładów i wynagrodzenia za korzystanie z lokalu, a więc kwota 16 419,20 zł. (3 163,22 + 13 255,98). Ponieważ jest to kwota niższa od wskazanego w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. progu dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach o zniesienie współwłasności, skarga kasacyjna jako niedopuszczalna została odrzuconiu na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 w zw. z art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c.

aj